

V nieuwsbrief verzetsmuseum

INHOUD

- Exposities verlengd
- NIOD-lezingenserie Markante Mensen
- Anton de Kom-lezing
- Opstand in Sobibor herdacht
- Plantage aan het Water

Esther en haar klasgenoten worden lastiggevalen door rotjongens. Kunt u daar niets aan doen?

De Ontdekking verlengd

tot en met 27 januari 2007

Tentoonstelling Bevrijdingsmuziek

groot succes Verlengd tot en met 18 november 2007!

Vele gasten van het museum hebben de afgelopen maanden de bevrijding daadwerkelijk (her)beleefd in het Verzetsmuseum. Zingende ouderen, vrolijk meeswingende jongeren, de museummedewerkers hebben het allemaal gezien.

Na vijf jaar bezetting volgde in mei 1945 een 'muzikale ontlading': in talloze liedjes werd de hoop bezongen dat er nu een goede tijd zou aanbreken. Er waren liedjes met

uiteenlopende vaderlandslievende thema's en er werd veel gezongen over de bevrijders. Vanwege gebrek aan vinyl werden er nog geen grammofoonplaten gemaakt, maar dankzij gedrukte bladmuziek konden de liedjes live worden gespeeld op de vele bevrijdingsfeesten. De tentoonstelling *Bevrijdingsmuziek* toont een grote hoeveelheid bladmuziek, aangevuld met foto's van vrolijke straatbeelden en citaten over de impact van de bevrijdingsmuziek.

Plantage aan het watergids

Veel vrienden weten het inmiddels wel. De Plantage, de buurt rondom het Verzetsmuseum, biedt een ongelooflijk gevarieerd aanbod aan mooie plekjes. Waar anders in Nederland vind je een dierentuin, tal van musea, een hortus botanicus en een science center op een steenworp afstand van elkaar? Waar anders vind je lommerrijke lanen, terrassen aan het water, historische monumenten, televisiestudio's en restaurants met gerechten uit alle werelddelen? De Plantage aan het Water biedt het allemaal, een unieke combinatie van water en groen, van cultuur en wetenschap, van natuur en media. Historici Hester Schölvinc en Christien Oele wonen en werken al jaren in de buurt en onthullen in de Plantage aan het Watergids hun geheimen: de beste restaurants, de mooiste plekjes, de beste wandelingen en de topstukken van de verschillende musea. Alle verborgen pareltjes van de Plantage aan het Water komen aan bod. Actrice en columniste Roos Ouweland beschrijft op zeer herkenbare wijze hoe het is om samen met kinderen verschillende attracties in de buurt te bezoeken. Een inspirerend boekje, een boekje om cadeau te doen en om telkens weer op te pakken: waar zullen we nu weer eens heen gaan? Ingenaaid, 152 pagina's; € 9,95 - te koop in de erkende boekhandel en bij de balie van het museum!

Als u nu uw zoon, dochter, kleinkind of vriend ook kennis laat maken met het Verzetsmuseum, ontvangt u de Plantagegids gratis. Vul onderstaande bon goed leesbaar in en lever hem in bij de balie van het museum. Voor 15 euro per jaar ontvangt uw introductie dan met ingang van 2008 een lidmaatschapskaart met gratis toegang tot het museum, een kleine attentie en driemaal per jaar de nieuwsbrief. Als dank ontvangt u zelf bovendien een gratis exemplaar van de Plantagegids. Let op: deze actie geldt t/m 31 december 2007 en alleen voor mensen die de bon zelf komen inleveren bij de balie van het museum! Opsturen is helaas niet mogelijk.

Aanmeldingsbon

Hierbij doe ik een vriendenlidmaatschap van het Verzetsmuseum cadeau. De eerste jaardonatie (2008) heb ik bij de balie van het museum voldaan. Voortzetting van het lidmaatschap geschiedt op basis van vrijwilligheid. Het museum zal mijn introductie hiertoe schriftelijk uitnodigen.

Mijn naam, postcode en huisnummer zijn:

.....

De nieuwe vriend van het Verzetsmuseum heet:

.....

Zijn/haar adres en postcode/plaats:

.....

Als dank voor het uitbreiden van de vriendenkring van het museum ontvang ik de Plantagegids ten geschenke.

Patijn en Von der Gablentz overleden

In juli j.l. zijn kort na elkaar twee belangrijke leden van het Comité van Aanbeveling van het Verzetsmuseum overleden: oud-burgemeester Schelto Patijn en oud-ambassadeur van Duitsland Otto von der Gablentz. Beiden hebben veel voor het museum betekend. Zonder Schelto Patijn was de verhuizing van het museum van de Lekstraat naar Gebouw Plancius niet mogelijk geweest. Als burgemeester van de stad heeft hij zich er heel erg voor ingezet om dit initiatief te ondersteunen en om weerstanden te overwinnen.

Otto von der Gablentz was vooral nauw bij het museum betrokken tijdens de organisatie van een expositie over de Duitse verzetsgroep Kreisauer Kreis in 1989; de groep waarin zijn vader vanaf 1940 actief was. De expositie kon dankzij de betrokkenheid van Von der Gablentz worden geopend door Prins Claus. Ook bij tal van andere gelegenheden hebben Patijn en Von der Gablentz het museum met hun vriendelijke charme gesteund en bijgestaan. Het museum is hen veel dank verschuldigd.

Wethouder Buayne bezoekt de Verhalenman

Op vrijdag 25 mei j.l. was de Amsterdamse wethouder Hannah Buayne samen met leerlingen van de islamitische basisschool As Siddieq in het museum te gast bij de voorstelling *Waarom lijn 8 niet meer rijdt* van de Verhalenman /Karel Baracs. Meryem (groep 8) schreef later aan Karel: 'Het verhaal raakte me echt. Mooier gezegd ik kan het verhaal niet uit mijn hoofd krijgen. En het is maar te hopen dat het ook nooit zal gebeuren. En dit mooie prachtige verhaal krijgt het mooiste plekje in mijn hoofd en in mijn hart.'

Luisterend het museum door!

Sinds half juli zijn er Nederlands- en Engelstalige PDA-toers beschikbaar in het museum. Voor € 2,50 wordt u met een handcomputertje en een koptelefoon rondgeleid door de permanente opstelling van het museum. Iedere bezoeker kiest zelf: volgt hij of zij aan de hand van een aantal bijzondere verhalen en objecten de grote lijn van de opstelling over bezetting en verzet in Nederland, 1940-1945 of kent de bezoeker het museum al redelijk en is het tijd voor wat verdieping. Doorklikkend op bepaalde foto's wordt verder op thema's ingegaan. Het is de bedoeling in de (nabije) toekomst de PDA-toers ook in andere talen aan te bieden. De reacties zijn tot nu toe positief.

Ook de nieuwe Engelse website, www.dutchresistancemuseum.org, is enthousiast ontvangen. Het aantal bezoekers aan de site is fors gestegen, zoals ook het aantal toeristen dat het museum bezocht de afgelopen maanden flink groeide. In juli passeerde een recordaantal van 3500 mensen de kassa!

Colofon

Uitgave: Verzetsmuseum Amsterdam, Plantage Kerklaan 61, tel 020 620 25 35, www.verzetsmuseum.org
Foto's: Collectie Hugo Keesing, Michaël Jacobs, Rob Keus / Marie Anne Rummelink / Verzetsmuseum

Markante mensen in de Tweede Wereldoorlog

Opnieuw werken het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie en het Verzetsmuseum samen in een speciale lezingenserie Markante mensen in de Tweede Wereldoorlog: Biografieën op de Dinsdagmiddag. Medewerkers van het NIOD presenteren recent, spraakmakend onderzoek en geven een nieuwe kijk op een aantal bijzondere mensen in de Tweede Wereldoorlog. Vrienden van het museum krijgen korting op de entree tot deze serie die voor het eerst in de middaguren is gepland.

Dinsdag 18 september, 15.30 uur
Boudewijn Smits over Loe de Jong, historicus

De historicus Loe de Jong (1914-2005) groeide in de jaren zestig uit tot een Bekende Nederlander, een begrip dat toen nog niet bestond. Hij was voor de oorlog journalist bij *De Groene Amsterdammer*, tijdens de oorlog presentator bij Radio Oranje in Londen en na de oorlog de eerste directeur van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie. Zijn documentaire *De Bezetting* was een televisiehit en zijn levenswerk *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog* zal nog lang een standaardwerk blijven.

Drs. Boudewijn Smits doet promotieonderzoek naar het leven van Loe de Jong.

Dinsdag 16 oktober, 15.30 uur
Jolande Withuis over Pim Boellaard, verzetsman van het eerste uur

Het leven van Pim Boellaard (1903-2001) bestrijkt bijna de hele twintigste eeuw, maar de nadruk in de lezing ligt op zijn optreden als (voormalig) verzetsman. Boellaard was gewestelijk commandant van de OD (de Orde Dienst). Toen in september 1941 vele OD-ers werden gepakt, slaagde hij er in te ontvluchten, waardoor hij ontkwam aan het lot van zijn medestrijders, die na het Eerste OD-proces werden gefusilleerd. Op 5 mei 1942 werd Boellaard na verraad toch gearresteerd, waarna hij gevangen zat in Scheveningen, Haaren, Amersfoort, Natzweiler en Dachau. Boellaards gedrag gedurende zijn gevangenschap was voorbeeldig. Medegevangenen prezen hem om de steun die hij wist te geven. Na de oorlog speelde Boellaard een grote rol in tal van organisaties van oud-kampgevangenen en het voormalig verzet. Hij was een bindende factor toen deze groepen tijdens de Koude Oorlog door heftige politieke tegenstellingen werden verscheurd.

Dr. Jolande Withuis, auteur van onder meer het bekroonde boek *Na het Kamp* (2006), schrijft een biografie over Boellaard.

Dinsdag 27 november (!), 15.30 uur
Martijn Eickhoff over Peter Debye, fysisch chemicus en Nobelprijswinnaar

In 2006 ontstond commotie over de rol van Peter Debye (1884-1966) in Hitler-Duitsland. Deze Nederlandse Nobelprijswinnaar (1936), die van 1937 tot 1939 voorzitter was van het Deutsche Physikalische Gesellschaft, zou zich antisemitisch hebben opgesteld en een aanhanger van de nazi's zijn geweest. De Universiteit van Maastricht besloot hierop de Peter Debye Prijs niet meer uit te reiken en de Universiteit van Utrecht veranderde de naam van het Debye Instituut. Er barstte een discussie los over de vraag of Debye daadwerkelijk 'fout' was.

Door de commotie vroegen beide universiteiten, de gemeente Maastricht en het ministerie van OC&W het NIOD om informatie. Nader onderzoek bleek noodzakelijk. Het Ministerie van OC&W gaf het NIOD hiertoe de opdracht.

Martijn Eickhoff, gepromoveerd op *De Oorsprong van het 'Eigene'*. *Nederlands vroegste verleden, archeologie en nationaal-socialisme*, verricht het onderzoek. Let op: deze lezing vindt plaats op 27 november, de vierde dinsdag!

Eerstvolgende lezing in deze serie:

Dinsdag 18 december, 15.30 uur
Marjan Schwegman (directeur NIOD) over Reina Prinsen Geerligts, schrijfster en verzetsstrijdster

Entree € 7,50 / Vrienden € 5,00 per lezing (incl. drankje en museumentree).
Bij afname van alle lezingen ineens betaalt u slechts € 20,00.

Reserveren aanbevolen: tel 020 - 620 25 35 of info@verzetsmuseum.org

Donderdag 27 september, 19.30 uur
Anton de Kom-lezing 2007

Peter Bergwerff, hoofdredacteur van het Nederlands Dagblad, spreekt op uitnodiging van Art.1 en het Verzetsmuseum op donderdag 27 september over de (on)mogelijke combinatie van geloof en homoseksualiteit en in hoeverre gelovigen in hun benadering van homoseksuelen de wet overtreden.

Sinds 2002 organiseren Art.1 (tot begin 2007 het LBR geheten) en het Verzetsmuseum Amsterdam ieder jaar een lezing over intolerantie, discriminatie en het verzet daartegen.

Voorheen heette deze voordracht LBR-lezing; met de naamsverandering van het LBR (Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie) heeft de lezing ook een nieuwe naam gekregen, de Anton de Kom-lezing. De Kom (1889-1945) kwam als zwarte schrijver op voor zijn Surinaamse landgenoten tijdens de koloniale periode en was verzetsstrijder in de

Tweede Wereldoorlog. Zijn onvermoeibare strijd tegen onrecht vormt een inspiratie voor zowel Art.1 als het Verzetsmuseum Amsterdam.

Na de lezing van Peter Bergwerff zal Herman Meijer, bestuursvoorzitter van Art.1 en voorzitter van de Dialoog Adviesraad over homoseksualiteit, religie, levensbeschouwing en ethiek, als coreferent reageren op de lezing. Daarna krijgt de zaal gelegenheid om mee te discussiëren. De lezing wordt afgesloten met een drankje in de entreehal van het museum.

Entree gratis, reserveren aanbevolen.

Zondag 14 oktober, 14.00 uur
De opstand in Sobibor herdacht

Dit jaar is het 64 jaar geleden dat op 14 oktober 1943 een opstand onder de gevangenen uitbrak in vernietigingskamp Sobibor. Van de ruim 34.000 Nederlandse joden in Sobibor overleefden slechts achttien de oorlog.

Het Verzetsmuseum organiseert samen met de Stichting Sobibor ter herdenking een middagprogramma waarin wordt stilgestaan bij de strafvervolgung van de beulen van Sobibor. Jules Schelvis, een van de achttien overlevenden, en Cees Labeur, oud-eindredacteur van Netwerk, blikken aan de hand van beeld en geluid terug op de Sobiborprocessen in 1985. Beiden waren destijds bij de processen betrokken: Schelvis als aanklager en Labeur als journalist.

Entree € 7,50 / € 5,50 voor Vrienden
Verzetsmuseum / Stichting Sobibor.
Reserveren aanbevolen.

Inburgeringsprogramma Bezet en Bevrijd

Na een succesvolle proefperiode start het museum in september met een lesprogramma voor deelnemers aan inburgeringstrajecten en cursisten NT2 (niveaus A1, A2, B1) onder de titel Bezet en Bevrijd.

Bezet en Bevrijd is een vierdelig programma over de bezettingstijd in Nederland. Het bestaat uit een voorbereidende les, een museumbezoek, een buurtwandeling en een afsluitende opdracht. Het programma maakt deel uit van het project Stad en Taal, geïnitieerd door de Gemeente Amsterdam en mogelijk

gemaakt dankzij bijdragen van de afdeling DMO. Het is de afgelopen maanden in samenspraak met de museumdocenten ontwikkeld en uitgebreid getest.

Voor meer informatie en/of boekingen: Sandra ter Mijtelen, tel 020 620 25 35 of e-mail termijtelen@verzetsmuseum.org

Collectienieuws: onderduikplekken gefotografeerd

Locaties spelen een belangrijke rol in het levend houden van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog. Sommige plekken zijn openbaar, andere zijn niet voor iedereen toegankelijk, maar spreken niet minder tot de verbeelding. Het Verzetsmuseum heeft onlangs foto's gemaakt van onderduikplekken in Amsterdam in het huis van de familie Boissevain, die de kern vormde van de bekende verzetsgroep CS-6. Op het adres hield de groep niet alleen vergaderingen, maar werden ook onderduikers ondergebracht. In het huis zijn geheime schuilplaatsen gemaakt, waar de onderduikers zich konden verstoppen en waar ook wapens en springstoffen werden bewaard.

De huidige bewoners van het huis gaan binnenkort verbouwen. Ze zullen de oorspronkelijke schuilplaatsen zoveel mogelijk intact laten, maar sommige zullen toch worden aangetast. Het Verzetsmuseum heeft daarom een serie foto's gemaakt van de schuilplekken die vanaf 1945 nog vrijwel onveranderd zijn gebleven.

